

**НИЗОМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ**

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

А.К.Киргизбаев

2022 йил “30” 08

**МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМДА ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ
ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ**

Билим соҳаси: 100000 – Таълим

Таълим соҳаси: 110000 – Таълим

Магистратура 70110201 Таълим ва тарбия назарияси ва
мутахассислиги: – методикаси (Мактабгача таълим)

Фан/мавзу коди МТТТ105		Ўқув йили 2022-2023	Семестр 1	Кредитлар 5	
Фан/мавзу тури Таълов		Таълим тили Ўзбек/рус		Ҳафтадаги дарс соатлари 4	
1.	Фаннинг номи	Аудитория машғулотлари (соат)		Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
	Мақтабгача таълимда таълим тарбия технологиялари	60		90	150
2	I. Фаннинг мазмуни. Фанни ўқитишдан мақсад мактабгача таълим тшкилотларида педагогик инновация жараёнларидан фойдаланишнинг назарайи ва амалий асосларини бўлажак магистрларга ўргатиш. Фаннинг вазифаси – МТТларда педагогик технологияларнинг моҳияти, мақсади, уларнинг тарихи, тамойиллари ва талаблари, ўқув мақсадларига эришиш услублари, мақсадни белгилаш ва лойиҳалаш технологияси, ўқув жараёнида педагогик технологиялардан фойдаланиш, мактабгача таълимни ахборотлаштириш методикасини яратиш ва амалиётга татбиқ этиш кабиларни магистрларга ўргатишдан иборат. II . Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари) II. I.Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради: 1-мавзу. “Таълим технологиялари” фанининг предмети, мақсади ва вазифалари. “Таълим технологиялари” фани педагогиканинг мустақил соҳаси сифатида; узлуксиз таълим тизими; баркамол авлодни шакллантириш. 2-мавзу.МТТларидаги таълим ва тарбия жараёнининг ўзига хос хусусиятлари. “Илк қадам” Мактабгача таълим ташкилотининг Давлат ўқув дастури; Тарбия жараёнининг мақсади, мазмуни, вазифалари ва моҳияти; Тарбия жараёнининг қонуниятлари ва тамойиллари; Тарбия турларининг умумий тавсифи. 3-мавзу. МТТларида таълим ва тарбиянинг интерфаол стратегиялари ва муаммоли таълим. Ўзбекистон республикасининг илк ва мактабгача ёшдаги болалар ривожланишига қўйиладиган давлат талаблари; Илк қадам дастури; Муаммоли таълим шакли; Муаммоли таълим мақсади,				

вазифалари; Муаммоли дарс структураси.

4-мавзу.Тарбияланувчилар фаолияти фаоллигини жадаллаштириш асосидаги таълим технологиялари.

Мактабгача таълим тизимининг асосий меъёрий-хукукий хужжатлари; Мактабгача таълим ташкилотида тарбиячининг инновацион фаолиятини шакллантириш шартлари; Мактабгача таълим ташкилотида тарбиячининг инновацион фаолиятини шакллантиришда тарбиячи мулоқоти; Мактабгача таълим ташкилотида тарбиячининг инновацион фаолиятини шакллантириш функциялари.

5-мавзу.Таълим ва тарбиянинг фанга ва шахсга йўналтирилган технологияси.

Шахс - кадрлар тайёрлаш тизимининг бош субъекти ва объекти; Таълим ва тарбия ҳақида олимлар фикрлари; Таълим ва тарбиянинг фанга йўналтирилган технологияси, Мактабгача таълим тарбияни ташкил этиш;

6-мавзу.Таълим ва тарбия жараёнини ташкил этиш ва самарали бошқариш асосидаги технологиялар.

Мактабгача таълим соҳасига ПҚнинг тадбиқ этилиши; Мактабгача таълим ташкилотларида таълим ва тарбия жараёнини ташкил этиш; Мактабгача таълим ташкилотларида таълим ва тарбия жараёнини самарали бошқариш технологиялар;Мактабгача таълим ташкилотларида таълим тарбия жараёнига инновatsion ёндашувлар.

7-мавзу.Таълим ва тарбия воситалари – таълим технологиясининг таркибий элементи сифатида.

ПҚ Мактабгача таълим соҳасини ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида; Таълим ва тарбия воситалари – таълим технологиясининг таркибий элементи сифатида; Мактабгача таълим ёшидаги болаларни ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш; Мактабгача таълим ташкилотларида ахлоқий тарбия воситалар.

8-мавзу.Танқидий фикрлашни ривожлантирувчи таълим технологиялари.

Ўзбекистон республикаси мактабгача таълим тизимини 2030 йилгача

ривожлантириш концепцияси; Таълим технологияларининг вазифалари; танқидий фикр билдиришнинг таълим жараёнидаги ўрни; танқидий фикрлаш технологиясини қўлланилиш тартиби ва вазифаси.

9-мавзу. МТТ тарбиячисига қўйиладиган талаблар .

МТТ тарбиячисининг педагогик одоби; Педагогик назокат; Тарбиячининг нутқ техникаси ва маданияти. Тарбиячи ва унинг жамиятда тутган ўрни; Тарбиячи компетентцияси

10-мавзу. Тарбия жараёнини технологиялаштириш. Педагогик технологиялар-таълим технологиялари сифатида.

Мактабгача таълим тарбия жараёнларини технологиялаштириш: ижтимоий, иқтисодий, маънавий, мафкуравий соҳаларда туб ислохотлар амалга оширилмоқда. Таълим-тарбия соҳасидаги ислохотлар; Илк Кадам дастури;Мактабгача таълимда марказлар фаолияти.

11-мавзу. МТТ тарбиячисининг инновацион фаолият назарияси ва хусусиятлари. Тарбиячи фаолияти ва педагогик маҳорати.

Тарбиячининг инновацион фаолият назарияси ва хусусиятлари; тарбиячининг педагогик фаолияти; тарбиячининг педагогик маҳорати; тарбиячининг креативлик маҳорати.

12-мавзу. Педагог таълим тарбия жараёнини ташкил этишнинг илмий асослари.

Педагогик жараёни ташкил этиш; Педагогик жараён шакллари;Марказлар фаолияти;Педагог ва бола мулоқот технологияси.

13-мавзу. Лойиҳалаш технологияси

Болаларни шахслараро мулоқот технологияси; Мактабгача таълим фаолиятларини лойиҳалаштириш; кун тартибини лойиҳалаштириш; Мактабгача таълим жараёнларини лойиҳалаштириш.

14-мавзу. Кейс стади технологияси

Кейс-стади таълим технологияси ҳақида маълумот; кейс-стади технологиясининг тавсифи; кейс-стади технологиясидан мактабгача таълим;

15-мавзу. Модулли ўқитиш методикаси.

Модулли ўқитиш технологияси; Модулли ўқитишни баҳолаш; Хемес тизими; Кредит модул тизими.

16-мавзу. Тест топшириқларини ишлаб чиқиш технологияси

Тест топшириқлар ҳақида тушунча; Тест турлари; Мактабгача ёшдаги болаларга мўлжалланган тестлар; Тестларнинг амалий ҳолати.

17-мавзу. Графикли органиайзерлар техникаси

Таълим ва тарбия воситалари – таълим технологиясининг таркибий элементи сифатида; ахборотни ўзлаштириш; Графикли органиайзерлар техникаси.

18-мавзу. Компьютерли ўқитиш технологияси

Компьютерли ўйинлар ҳақида тушунча; Сюжетли ролли ўйинлар; дидактик ўйинлар; Тарбияланувчининг ўйин давомидаги креативлиги.

19-мавзу. Танқидий фикрлаш технологияси

Ўзбекистон Республикаси мактабгача таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси; таълим технологияларининг вазифалари; Танқидий фикр билдиришнинг таълим жараёнидаги ўрни; танқидий фикрлаш технологиясини қўлланилиш тартиби ва вазифаси.

III. Амалий машғулотлари бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. МТТларидаги таълим ва тарбия жараёнининг ўзига хос хусусиятлари.
2. МТТларида таълим ва тарбиянинг интерфаол стратегиялари ва муаммоли таълим.
3. Тарбияланувчилар фаолияти фаоллигини жадаллаштириш асосидаги таълим технологиялари.
4. Таълим ва тарбиянинг фанга ва шахсга йўналтирилган технологияси.
5. Таълим ва тарбия жараёнини ташкил этиш ва самарали бошқариш асосидаги технологиялар.
6. Таълим ва тарбия воситалари – таълим технологиясининг таркибий элементи сифатида.
7. Танқидий фикрлашни ривожлантирувчи таълим технологиялари.
8. МТТ тарбиячисига қўйиладиган талаблар.
9. Тарбия жараёнини технологиялаштириш. Педагогик технологиялар-таълим технологиялари сифатида.
10. МТТ тарбиячисининг инноватцион фаолият назарияси ва хусусиятлари. Тарбиячи фаолияти ва педагогик маҳорати.
11. Педагог меҳнатини ташкил этишнинг илмий асослари.

12. Лойиҳалаш технологияси
13. Кейс стади технологияси
14. Модулли ўқитиш методикаси
15. Жамоавий фикрлаш технологияси
16. Танқидий фикрлаш технологияси

Амалий машғулотлар мультимедиа курулмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилиши зарур. Машғулотлар фаол ва интерактив усуллар ёрдамида ўтилиши, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялар қўлланилиши мақсадга мувофиқ.

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Педагогик технологияни лойиҳалаштириш ва режалаштириш йўллари
2. Таълим ва тарбия усулларини танлаш
3. Усулнинг таълим бериш технологиясидаги ўрни ва вазифалари
4. Таълим ва тарбия усулларини таснифлаш
5. Таълим ва тарбия усулларининг ва техникаларининг хусусиятлари
6. Семинар-мунозара усулининг машғулотда қўлланилиши
7. Баҳс- мунозара усулининг машғулотда қўлланилиши
8. Гуруҳларда ҳамкорликда ишлашни ташкил этиш технологияси
9. Муаммони аниқлаш, таҳлил қилиш ва ҳал этишни режалаштиришнинг йўллари ва воситалари
10. Педагогик техникани қўллаш
11. Муаммоли вазиятли таълим методини қўллаш ва машғулотнинг технологик харитасини тузиш
12. Амалий машғулотларда интерфаол таълим методларини қўллаш
13. Ўқув лойиҳаси таълим технологиясининг таркиби ва ўтказиш босқичлари
14. Жамоавий фикрлаш технологияси
15. Танқидий фикрлаш технологияси

Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.

3

V. Фанни ўқитишнинг натижалари (шаклландиган компетенциялар) – педагогиканинг қонун ва қонуниятлари; педагогик фаолият билан боғлиқ муаммолар; ўқув материалларини танлаб олиш тамойиллари ва

	мезонлари; интерфаол таълимнинг ўзига хосликлари; педагогик концепциялар; шахс йжтимоийлашувининг педагогик омиллари ҳақида билимга эга бўлиши; – яхлит педагогик жараён қонун ва қонуниятларини қўллаш; педагогик фаолият билан боғлиқ муаммоларнинг объектив ва субъектив омилларини аниқлаш; ўқув материалларини тизимлаштириш; интерфаол таълимни ташкил этиш; таълим ва тарбияга доир замонавий ёндашувлардан самарали фойдаланиш; шахснинг маданий-интеллектуал ривожлантиришнинг педагогик шарт-шароитларини аниқлаш қўникмаларига эга бўлиши; – педагогик муаммоларни аниқлаш; педагогик муаммоларни таҳлил этиш; педагогик муаммоларни ҳал этиш йўллариини излаб топиш; педагогикага доир янгиликларни ўзлаштириш; педагогикага доир янгиликларни амалиётга татбиқ этиш малакаларига эга бўлиши лозим;
4	VI. Таълим технологиялари ва методлари: • интерфаол маъруза, семинар ва амалий машғулотларни ташкил этиш технологияси; • модулли таълим технологияси; • муаммоли таълим технологияси; • кооператив таълим технологияси; • рефлексив таълим технологияси; • арт-технологиялар; • веб-квест; • чизма-тасвирий моделлар (мантикий граф, фрейм модели, таянч конспект, семантис тармоқ, интеллект карта).
5	VII. Кредитларни олиш учун талаблар: • маъруза ва амалий машғулотларда мунтазам қатнашиш: мунозаралар ва ўқув конференциясида иштирок этиш; таянч конспектлар тузиш; • жорий ва оралиқ назорат топшириқларини бажариш; • мустақил иш топшириқларини бажариш; • якуний назорат топшириш.
6	Асосий адабиётлар 1. Н.В.Микляйев Ю.В.Микляйева Дошкольная педагогика: теоретико-методические основы коррекционной педагогики [Электронный ресурс]: учебное пособие для студентов высших и средних специальных учебных заведений Москва : ВЛАДОС, 2008 2. С. А. Козлова, Т. А.Куликова Дошкольная педагогика: учебник для студентов образовательных учреждений среднего профессионального М. Академия, 2004 3. Поддяков Н. Н., Парамонова Л. А. Повышение эффективности воспитательно-образовательной работы в дошкольных учреждениях: современные психолого -пйедагогические проблемы : сборник

	научных трудов М.: Изд-во АПН СССР, 1988 4. Рўзиева Д.И., Толипов Ў.Қ. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: ИННОВАСИЯ-ЗИЁ, 2019. 5. Муталипова М.Ж., Ходжайев Б.Х. Қиёсий педагогика. Дарслик – Т.: ТДПУ, 2015. Қўшимча адабиётлар: 1. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамыз Тошкент, Ўзбекистон, 2017. – 488 б 2. Мирзиёев Ш.М. - Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, Ўзбекистон, 2016.- 56 б. 3. Мирзиёев Ш.М. - Танқидий таҳлил, қатъий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик- ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Тошкент, Ўзбекистон, 2017. - 104 б. Ахборот манбалари 1. www. tdpu. uz 2. www. pedagog. uz 3. www. Ziyonet. uz 4. www. edu. uz 5. tdpu-INTRANET. Ped
7	Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети томонидан ишлаб чиқилган ва университет Кенгашининг 2022-йил “30” 08 даги “1/3”-сон Қарори билан тасдиқланган.
8	Фан/мавзу учун масъул ва дастур муаллифи: Ш.А.Садикова - ТДПУ, “Мактабгача таълим методикаси” кафедраси доценти педагогика фанлари номзоди.
9	Тақризчилар: 1. Н.Ш.Абдуллаева - Мактабгача таълим ташкилотлари раҳбар ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш институти, "Мактабгача ва мусикий таълим" кафедраси мудири, PchD. 2. М.Х.Таджиева - Тошкент педагогика коллежи директори п.ф.н. в.б.доцент.

Мактабгача таълим методикаси
Таджиёва Ш.А. Тақриз